

ಸಾಗಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ನಷ್ಟ.

೧೦೦೩. ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ಮಾಣಿ (ಕೆ. ಜಿ. ಎಫ್) ವಿದ್ಯುತ್ ಗಣಿ ಮತ್ತು ಭೂವಿಜ್ಞಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುವರೆ ?

ಅ) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿನ ಸಂಸಾರಿ ನಷ್ಟ.

ಆ) ಹಾಗೆ ಆದ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ನಷ್ಟದಿಂದಾದ ಹಣದ ನಷ್ಟ.

ಇ) ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿರುವ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು.

ಈ) ಸರ್ಕಾರ ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ದೇಶಮುಖ್ (ವಿದ್ಯುತ್ ಗಣಿ ಮತ್ತು ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—

ಅ) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿನ ನಷ್ಟ.

೧೯೮೩-೮೪

—

ಶೇಕಡ ೨೦.೯೮

೧೯೮೪-೮೫

—

ಶೇಕಡ ೨೨.೦೦

(ಮೇಲಿನ ವಿವರಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಏಕೆಂದರೆ ೧೯೮೩-೮೪, ೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿನ ಲೆಕ್ಕ ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ) ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ನಷ್ಟ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ

—

೨೧.೩೮

ಕೇರಳ

—

೧೮.೭೫

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ

—

೧೪.೮೪

ತಮಿಳುನಾಡು

—

೧೯.೯೯

ಪಾಂಡಿಚೇರಿ

—

೧೯.೪೯

ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ

—

೧೯.೧೨

(ಮತ್ತು ೧೯೮೪-೮೫ರ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿವರ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.)

ಅ) ವಿದ್ಯುತ್ತು ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ವಿದ್ಯುತ್ತು ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಪೂರ್ಣ ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡ ೧/- ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ೩.೩೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇ) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು.—

೧) ಮುಖ್ಯ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಡ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವುದರಿಂದ ಉದ್ದನೆಯ ಪ್ರಸರಣ ಮಾರ್ಗಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಮತ್ತು ಅಣು ವಿದ್ಯುತ್ತುಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣದ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೊಂದಿರುವ ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯುತ್ತು ನಷ್ಟವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

೨) ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪ್ರತಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ೪೦೦೦೦ ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಸರಬರಾಜು ಆಗುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ವಿತರಣಾ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಕಡಿಮೆ ಸಾಂದ್ರತೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯದ ಮೂಲ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸ ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ತು ನಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

೨) ನೀರಾವರಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಕೆಪಾಸಿಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ರಿಯಾಲಿಟಿ ತೋರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ (ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ೧೫ ಹೆಚ್ ಪಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೪ ಲಕ್ಷ),

ಈ) ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಳಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ನಷ್ಟವನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.—

೧) ಹೊಸ ಹೈ ಟೆನ್ಷನ್ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೈ ಟೆನ್ಷನ್ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು.

೨) ಹೊಸ ೨೨೦, ೧೧೦, ೬೬, ೩೩, ಕೆ.ವಿ. ಸಬ್‌ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು.

೩) ಅ) ಹೈಟೆನ್ಷನ್ ಕೆಪಾಸಿಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಾಕುವುದು.

ಆ) ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ಮಂ. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಬ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಷ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ತಡ ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ದೇಶಮುಖ್. — ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗರ ಹುದ್ದೆಗಳು.

ಕೆ.ಆರ್. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಿವಣ್ಣ (ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ) ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುವರೇ ?

ಅ) ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗರ ಹುದ್ದೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

ಆ) ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ ?

ಇ) ಸದರಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಭರ್ತಿ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಈ) ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು). —

ಅ) ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗರ ಹುದ್ದೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೪೫.

ಆ) ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ.

ಇ) ೧೯೭೦ನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳು (ಕಂದಾಯ ಅಧೀನ ಶಾಖೆ ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗರ ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯಾಗಿಲ್ಲದರಿಂದ ಸದರಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ) ಈಗಾಗಲೇ ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗರ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಆರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಯು ರಚಿತವಾದ ಕೂಡಲೇ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಷನರಿ ಮತ್ತು 'ಲೋಕಲ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಲೆಟ್ಸ್'ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತಡವಾಗಿದೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ. — ರೈತರೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು, ಮೂರು ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರೇ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗರು, ಜಮೀನು ಒಬ್ಬರದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಫಸಲು ಪಹಣಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಅದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಾಗದ ನಾರದ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ಜನರ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಈ ಖಾಲಿ ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು